

Toimetused ja talitus:

Rakvere Viru Maleva staap
Telefon 8.

Kuulutuste hind:

Kuulutuste küljel 4 s. veeru mm.

Esiküljel . . . 8 " " "

Teksti sees . . . 12 " " "

K. L.

V i r u

Malevlane

Ilmub kaks korda kuus.

Tellimise hind:

postiga 1 kroon aastas.

Tellimisi võtavad vastu peale maleva staabi kõik kompaniide päälikud ja naiskodukaitse jaoskondade esinaised.

Nr. 2.

Pühapäeval, 15. jaanuaril 1933. a.

V aastakäik.

Ä r a k i r i
**KAITSELIIDU ÜLEMA
KÄSUKIRI**

Nr. 1.

Tallinnas, 2. jaanuaril 1933 a.

§ 1.

Kaitseliit on oma õppelaskmisel nii kaugele jõudnud, et võib täie hoo ja innuga astuda samm edasi ja alata lahingsisuliste laskeharjutuste äraõppimist.

Et kaitseliidu laskurid ja kütid võiksid teadlikud lahingsisuliste laskeharjutuste täitmisele asuda, peavad nad enne seda läbi tegema lahinglaskmisele ettevalmistuse kooli. Selle teostamiseks on peastaabi poolt väljaantud raamat „Kaitseliidu lahinglaskmise kool I vihk: laskuri ettevalmistamine lahinglaskmisele.“ See raamat võtta tarvitusele ametliku õpperaamatuna ning seal toodud juhendite järgi korraldada malevates ja nende allüksustes kütide ning laskurite ettevalmistust lahinglaskmisele. Äsja ilmunud raamatutega varustada laskejuhatajaid ja üksuste päälikuid, kes lasketegevust juhivad.

Lahinglaskmise kooli teostamine kohtadel on kaitseliidu laskeasjanduslike tegevuse lähimaks ja tähtsamaks ülesandeks, mille täitmisele peavad asuma kõik üksuste päälikud, instruktorid ja laskejuhatajad täie hoo ja tahtmisega.

§ 2.

Käsen malevate päälikutel 1933 a. laskeasjanduse alal pearõhku panna lahinglaskmisele ettevalmistuse kooli läbivõtmiseks kütidega ja klassilaskuritega.

Selleks malevates:

1) 1932/1933 a. talve perioodil võtta laskejuhatajate kursustel peamiseks õppeaineks lahinglaskmisele ettevalmistuse harjutused; laskejuhatajaid tuleb kursustel nii kaugele välja õpetada, et nad 1933 a. suvel

suudaksid neid harjutusi korraldada kohtadel iseseisvalt.

2) 1933 a. suve- ja sügisperioodidel võtta kütide ja klassilaskurite laskeasjanduslike tegevuse kavasse esikohale just lahinglaskmisele ettevalmistuse harjutused.

3) Kaitseliidu laskerajad sisse seada ja muretseda tarvilised abinõud, et neis oleks võimalik läbi viia lahingsisulisi harjutusi. Laskeradade sisseseaded peavad valmis olema 1. maiks 1933 a.

Teen instruktoritele ülesandeks oma õppepiirkondade laskerajad järge vaadata, kas nad lahinglaskmiseks kõlbulikud ja laskmine nendel ei ole hädaohtlik. Instruktoritel anda kohalikkudele päälikutele ja laskejuhatajatele juhendisi ja näpunäiteid kuidas laskerada korraldada ja organiseerida, et sellel saaks lahinglaskmisele ettevalmistavaid harjutusi läbi viia, millisi märklaude ja muid vahendeid vaja muretseda ning kuidas neid valmistada.

Neis kohtades, kus praegustel laskeradadel pole võimalik lahingsisulisi laskeharjutusi läbi viia, leida ja kindlaks määrata laskekohad lahinglaskmisteks väljaspool laskeradasid (sood, mererannad, liiva nõmmed jne.). Hea tahtmise ja otsimise juures neid leidub. Samuti need kohad valmistada ette lahingsisuliste harjutuste läbiviimiseks.

Ettevalmistustöödega lahinglaskmise kooli läbivõtmiseks tuleb otsekohe peale hakata. Iga viivitus siin on lubamata.

Kõik päälikud peavad omale seadma eesmärgiks: „kõikide klassilaskuritega ja kütidega 1933 a. jooksul läbi võtta lahinglaskmisele ettevalmistuse harjutused, et juba 1934 a. saaks üle minna lahinglaskmisele!“

§ 3.

Lahinglaskmiste ja lahinglaskmi-

sele ettevalmistavate harjutuste läbiviimiseks panen maksma järgmise korra:

1) Lahing ja ettevalmistatavatest harjutustest peavad osa võtma kõik klassilaskurid ja kütid;

2) II klassi küti katsele võib lubada ainult neid esilaskurisi, kes täitnud mõlemad ettevalmistuse kooli põhiharjutused;

3) Iga aasta jooksul on kõik kütid ja laskurid kohustatud läbi laskma vähemalt kaks lahingsisulist laskmist; need, kes juba läbilasknud lahinglaskmisele ettevalmistuse „põiharjutused“, lasevad ettevalmistuse kooli „lisaharjutusi“;

4) lahingsisuliste (lahing- ja ettevalmistuse) harjutuste peale luban aastas iga küti- ja klassilaskuri peale ära kulutada kuni 30 padrunit. Üksikute meeste lahingsisuliste laskmiste padrunite ülejääke võib kasutada lisapadrunite andmiseks teistele laskuritele ja kütidele, kes vajavad lahingsisuliste harjutuste peale rohkem laskemoona. Nende lisapadrunite arv aastas ei tohi olla iga küti või klassilaskuri kohta suurem kui 20 padrunit.

Lahingsisuliste laskmiste peale määratud padrunisi ei tohi muuks otstarbeks ära kasutada ja sel alal tekkinud ülejäägid arvesse võtta padrunite nõudmisele järgmise aasta peale;

5) kuni 1. aprillini 1933 a. luban iga küti ja klassilaskuri peale äratarvitada lahinglaskmisele ettevalmistuse harjutuste sooritamiseks kuni 10 padrunit;

6) ettevalmistuse ja üksikmehe lahinglaskmiste tagajärjed kantakse sisse harilikus korras „Laskeraamatusse“.

(J. Roska),
Kindral-Major,
Kaitseliidu ülem.

Ä r a k i r i .

KÄSUKIRI
Viru Malevale.

Nr. 1.

12. jaanuaril 1933 a. Rakveres.

§ 1.

Kinnitan I Rakvere malevkonna laskurklubi pääliku abiks majanduslisel alal mlvl. Hugo Reimann'i arvates 1. jaanuarist s. a.

§ 2.

Kinnitan Peresaare üksikrühma I jao pääliku abiks mlvl. Jaan Gustavi p. Kakason'i ja II jao pääliku abiks Arnold Kaarli p. Maasik'i — arvates 1. jaanuarist s. a.

Õiendus: Ljh. nr. 5.

§ 3.

Jõhvi valla kompani toetaja liige Bernhard Russmann lugeda toet. liikme kohuste täitmisest vabastatuks ja arvata tegevliikmeks arvates 1. jaan. s. a.

Õiendus: Ljh. nr. 1528.

§ 4.

Jõhvi alevi patarei toetaja liige Eduard Freudenthal lugeda toetaja liikme kohustest vabastatuks ja arvata tegevliikmeks arvates 21. dets. 1932 aastast.

Õiendus: Ljh. nr. 1528.

§ 5.

Üksuste juhataste otsuste põhjal üksustesse vastuvõetud kod. lugeda malevasse vastuvõetuks ja arvata üksuste koosseisudesse sooviavalduse lehtedel näidatud ajast arvates järgmiselt:

Peresaare üksikrühma koosseisu:

Johannes Marti p. Oja, Alfred Vidriki p. Tiismann, Al-der Joosepi p. Pool.

Salla kompani koosseisu:

Friedrich-Rudolf Al-deri p. Rosenberg.

Jõhvi alevi patarei koosseisu:

Arnold Tõnise p. Martinson.

Jõhvi valla kompani koosseisu:

Meinhard Peetri p. Eller, Heinrich Ruubeni p. Parves, Adolf Jaani p. Nurk, Arnold Johannese p. Beläjev, Evald Voldemari p. Vabo, Reinhold Jaani p. Klemets, Meinhard Nigula p. Oren, Herman Nigula p. Oren, Aleksander Gustavi p. Moones.

Jõhvi õhukaitse r. kuulip. patarei koosseisu:

Anton Juhani p. Kask, August Madise p. Naur, Eduard Joosepi p. Moorat, Heinrich Gustavi p. Parves, Kaarel Rubeni p. Pupp, August Jaani p. Libene.

Pada kompani koosseisu:

Karl Jaani p. Viitvelt, Oskar An-

toni p. Nael, Alfred Priidiku p. Samuel, Edgar Gustavi p. Trumm.

Mäetaguse kompani koosseisu:

Karl Otto p. Trankmann.

Kalvi kompani koosseisu:

August Jaani p. Vipper.

Õiendus: ljh. nr. 14, 30, 1536, 1529, 29, 1525.

§ 6.

Jaoskondade juhataste otsuste põhjal jaoskondadesse vastuvõetud kod. lugeda ringkonda vastuvõetuks ja arvata jaoskondade koosseisudesse sooviavalduse lehtedel näidatud ajast arvates, järgmiselt:

Jõhvi valla jaoskonna koosseisu:

Aliide Riiberg.

Porkuni jaoskonna koosseisu:

Hilda Malla, Olga Hübner, Elfriede Veidrik, Elma Sõnum, Martha Kukk, Hilja Võoras, Martha Kroon, Emilie Rebane, Amanda Altorf, Ida Hübner, Emilie Vilu, Erna Käärt, Agnes Kiisk, Rosalie Veidrik, Marie Böckler, Olga Müllerhof.

Kohtla-Järve jaoskonna koosseisu:

Velda Pupp, Alviine Blumthal, Linda Vihman, Salme Kortnik.

Vohnja jaoskonna koosseisu:

Pauline Joosepi tr. Döring ja Benita Kroll.

Õiendus: ljh. nr. 1532.

§ 7.

Maleva koosseisust ja üksuste nimekirjadest mahakustutada kaitseliitlasi järgmiselt:

Mäetaguse kompani koosseisust:

Kaitseliidu tegevusest mitte osavõtmise pärast — Elfard Paun — arvates 11. dets. m. a.

Püssiga asjata paugutamise pärast — Evald Seli — arvates 11. dets. m. a.

Paasvere kompani koosseisust:

Omal soovil — Villem õis — arvates 9. jaan. s. a.

Salaviinaga kaubitsemise pärast ja kui kohtualune — Julius Siimon — arvates 6. jaan. s. a.

Jõhvi alevi patarei koosseisust:

Elukoha muutmise tõttu — Johannes Madise p. Lillemägi — arvates 1. jaan. s. a.

Pada kompani koosseisust:

Kaitseväe teenistusse mineku tõttu — Elmar Tiidrus — arvates 1. jaan. s. a.

Elukoha muutmise tõttu — toet. liige Karl Rotman — arvates 1. jaan. s. a.

Õiendus: ljh. nr. 1535, 6, 26, 30.

§ 8.

Ringkonna koosseisust ja jaoskondade nimekirjadest mahakustutada liikmeid järgmiselt:

Jõhvi valla jaoskonna koosseisust:

Liikmemaksu tasumata jätmise pärast — Maria Laar ja Meeri Hoffmann — arvates 1. jaan. s. a.

Pada jaoskonna koosseisust:

Elukoha muutmise tõttu — jaoskonna esinaine Olga Grigordoi — arvates 5. jaan. s. a.

Õiendus: ljh. nr. 7, 1531.

§ 9.

Lugeda üleviiduks Jõhvi alevi patarei mlvl. Voldemar Vilde Jõhvi õhukaitse raskekuulip. patarei koosseisu arvates 1. jaan. s. a.

Õiendus: ljh. nr. 1527.

§ 10.

Kinnitan II õppepiirkonna laskurklubi päälikuks ltn. A. Veelmann'i, abideks plk. Aug. Summataavet'i ja plk. Rich. Pärn'a; revisj. komisj. esimeheks plk. Ferd Saar ja liikmeteks plk. Al-der Juurmann ja plk. Lindeberg Arthur.

Õiendus: ljh. nr. 1312.

§ 11.

Vihula komp. kl. Eduard Kammerberg pidas ennast 25. ja 26. dets. 1932 a. korraldust pidudel Vihula vallas kaitseliitlaselt nõuetava viisakuse ja korralikkuse vastaselt üleval, ilmus pidule viinastanult, lärmitises einelaua ruumis jne. Avaldan kl. Kammerberg'ile noomituse ebakohase üleval pidamise eest ja hoiatan- et sarnase korduva ülevalpidamise eest teda ootab valjem karistus.

Õiendus: ljh. nr. 35.

Alguskirjale allakirjutatud:

G. V a h e r,
Kolonel-leitnant,
Viru Maleva Päälik.

Ä r a k i r i .

KAITSELIIDU ÜLEMA
KÄSUKIRI

Nr. 2.

Tallinnas, 2. jaanuaril 1933 a.

§ 1.

Käesoleva juures avaldan teadmiseks ja täitmiseks „Juhendid laskejuhatajate kursuste korraldamiseks 1932/33 a. talisel perioodil“, millele järgi tuleb laskejuhatajatele ja nende kandidaatidele korraldada erikurseid.

Laskejuhatajad on need juhid, kes kohapeal, kaitseliidu üksustes laskeharjutusi korraldavad ning lasketegavust edustavad. Tagajärjerikas on nende töö siis, kui nad ise selleks ettevalmistuse saanud ja vajalised oskused omavad.

Laskejuhatajate kursuste eesmärgiks on: laskejuhatajaid nii kaugele välja koolitada, et nad suudaksid kohtadel eseseisvalt korraldada ja lä-

bi viia nii õppelaskmise, kui ka lahinglaskmisele ettevalmistatavaid laskeharjutusi.

Ühe aastaga ei suudeta laskejuhatajaid vajalises ulatuses väljaõpetada. Sellepärast tuleb kursuseid korraldada järjekindlalt iga aasta, kuni laskejuhatajad täielikult välja koolitatud.

Lisa: Juhendeid laskejuhatajate kursuste korraldamiseks 1932/33 a. talisel perioodil.

(J. R o s k a),
Kindral-major,
Kaitseliidu ülem.

Lisa Kaitseliidu ülema käsu kirjale Nr. 2 § 1 — 2. jaanuarist 1933 a.

JUHENDID

laskejuhatajate kursuste korraldamiseks 1932/33 a. talisel perioodil.

I. Kursuste eesmärk ja sisu.

Laskejuhatajate kursuste põhieesmärgiks on:

a) neile kätte õpetada viisid, kuidas kohalikkudel laskeradadel ja väljaspool neid korraldada ja läbi viia ettevalmistatavaid harjutusi lahinglaskmiseks peastaabi poolt väljaantud „Kaitseliidu lahinglaskmise kool, I vihk“ kohaselt,

b) kätte õpetada relvade hoolekanade ja kontrollimise reeglid.

Need küsimused on kursuste õppe-tegevuse raskuspunktiks ja ülalootetud ained läbi võtta sarnase põhjalikkusega, et iga laskejuhataja oleks nendel aladel täiesti kodus.

II. Kursuste korraldamisest.

1. Käesolevale juure lisatud õppekava tuleb läbi võtta täies ulatuses. Kui aega ja võimalusi jätkub, võivad malevate päälikud õppekava täiendada oma äranägemise järele ainetega, millede läbiviimine esimese järgulise tähtsusega ja millised avitaks korvaldada tähtsamaid puudusi laskeasjanduslise tegevuse alal.

Lisaõppeainena nende kursantidele, kes möödunud aasta laskejuhatajate kursustest osa ei võtnud, sisse võtta „Õppelaskmine ja selle korraldamine“, mis käesolevas avaldatud lisaõppekavana, et anda laskejuhatajaile teadmisi, oskusi ja praktilisi kogemusi selles ulatuses, et nad oskaksid ja suudaksid kohtadel õppelaskmise harjutusi iseseisvalt korraldada ja läbi viia „Kaitseliidu Laskemäärustes“ antud juhendite kohaselt.

Muus osas võivad malevate päälikud kursuste õppekava täiendamisel vabalt talitada.

Selle juures tuleb hoiduda õppeainetega üldkoormamisest. Peab meeletama, et väheste ainete põhjalik läbi võtmine annab tunduvalt paremaid tulemusi, kui hulga ainete „läbi masindamine“.

2. Laskejuhatajad ja nende kandidaadid on kohustatud 1932/33 a. talise perioodi jooksul läbi tegema vähemalt ühe „Laskejuhataja kursuse“, käesolevas avaldatud õppekava järele.

3. Talised laskejuhatajate kursused on laskejuhatajate väljaõppealuskursusteks, millele antakse laskejuhatajaile nende teadmiste ja oskuste aluspõhi.

Peale nende on soovitatav korraldada suvisel perioodil veel lühiajalisi täienduskursuseid, millele läbi võtta ainult üksikuid hädavajalisemaid küsimusi.

4. Eelseisvad talised kursused läbi viia hiljemalt 1. maiks 1933 a. Kursuseid korraldada arvul ja kohtades, et nendest osavõtt ei kujuneks laskejuhatajaile koormavaks. Neid korraldada malevkondades või malevkondade allüksuste koondistes sarnase arvestusega, et kursantide arv liig suureks ei tõuseks. Normaalse osavõtjate arv ühest kursusest oleks 10—20 laskejuhatajat.

Taliste kursuste normaal kestvuseks oleks 2 päeva — 15—20 töötundi.

5. Malevate päälikutel hiljemalt 15. maiks 1933 a. peastaabile esitada aruanne 1932/33 a. talisel perioodil korraldatud laskejuhatajate kursuste kohta. Aruanne peab sisaldama vähemalt järgmised andmed iga kursuse kohta eraldi:

a) kursuse aeg, koht ja missugusele üksusele (üksustele) korraldatud;

b) kursuse kestvus: päevade ja töötundide arv;

c) osavõtjate arv (laskejuhatajad ja kandidaadid eraldi näidata);

d) üksuse (üksuste) laskejuhatajate arv, kellele kursus korraldatud;

e) kas käesolev õppekava läbivõetud täies ulatuses, kui ei, siis mis osa läbi võetud;

f) missugused maleva pääliku poolt määratud lisaõppused läbi võetud;

g) tähelepanekud, järeldused ja soovivaalduused kursuste kohta.

III. Kursuse õppekava. Ettevalmistatavad harjutused lahinglaskmisele.

Ettevalmistatavad harjutused lahinglaskmisele tuleb läbi võtta pea-

staabi poolt väljaantud „Kaitseliidu lahinglaskmise kool“ I vihus antud juhendite järele.

Käesoleva perioodi kursustel on kohustuslik kõigi osavõtjatega läbi võtta vähemalt „Põhiharjutus Nr. 1“.

Võimaluse korral on soovitatav läbi võtta veel „Eelharjutus“ ja „Põhiharjutus“ Nr. 2.

Lahinglaskmisele ettevalmistatavatele harjutustele tuleb kursustel eriline tähelepanu juhtida. Laskejuhatajaid tuleb nii põhjalikult ette valmistada, et nad võimelised oleksid neid harjutusi kohtadel korraldama hakata juba 1933 a. suvisel perioodil.

Eriliselt alla kriipsutada, et need harjutused on tähtsamad kaitseliidu laskekoolis. Laskejuhatajaid tuleb venele viia, et neid harjutusi saab ja peab igalpool korraldama ja et laskejuhatajad on kohustatud seda tegema. Tarvis on ainult head tahet, arusaamist ja veidi pingutust.

Relvade hoolekanne ja kontrollimine.

Relvade hoolekande ja kontrollimise alal laskejuhatajaid välja koolitada sedavõrt, et nad suudaksid meestele kätte õpetada õigeid puhastuse võtteid, hoolekannet ja et nad suudaksid toimetada ka relvade kontroll ülevaatusi ning ülevaatus tagajärgi registreerida.

Selles osas läbi võtta:

a) püssi puhastamine ja hoolekanne:

— puhastamine ja hoolekande tähtsus;

— miks peame puhastama raua õõnt pärast laskmist;

— kuidas puhastada raua õõnt pärast laskmist;

— raua õõne „järelpuhastamine“;

— raua õõne puhastamise reeglid;

— püssi muude osade puhastamine;

— püssi hoidmine ja hooldamine.

Läbi võtta ulatuses, nagu see toodud „Laskuri Käsiraamatus“ lhk. 136—144.

b) Püssi ülevaatus ja tagajärgede registreerimine:

— koostatud püssi ülevaatus (v. „Laskuri Käsiraamat“ lhk. 144—147);

— püssi kontrollimine abinõudega (v. „Laskuri Käsiraamat“ lhk. 147—148);

— püssi ülevaatus tagajärgede registreerimine „Laskeraamatus“.

c) „Hoolekande kotikese“ koostamine.

Peab jõudma nii kaugele, et igal mehel, kellele püss välja antud, oleks

ka oma „hoolekande kotikene“. Seda kotikest peab laskur alati kaasa võtma, kui tema püssiga ükskõik kuhu välja läheb (õppusele, laskmisele, manöövrile, vahtkonda jne.). Hoolekande kotikene peab tingimata sisaldama: nühise, varda käepideme, top-sikese või pudelikese püssiõliga „Kalitõl“ ja puhastuse kaltse või takke.

IV. Lisaõppekava.

Õppelaskmine.

a) Õppelaskmise harjutuste korraldamine ja nende tegelik läbiviimine (v. „Laskuri käsiraamat“ lhk. 122—136):

— üldkorraldusi õppe- ja muude laskmiste alal;

— laskejuhataja grupi organiseerimine ja ametmeeste määramine;

— laskejuhataja ja teiste ametmeeste kohused;

— laskejuhataja tegevus tegeliku laskmise läbiviimisel;

— kord tuleliinil;

— tabamuste näitamine ja lugemine.

b) „Laskeraamatu“ pidamine:

— tabamuste registreerimine „Laskeraamatus“;

— laskemoona arvestamine;

— märkuste tegemine „Laskeraamatusse“ laskuri lasketehnika ja edasijõudmise kohta;

— märkuste tegemine „Laskeraamatusse“ püsside ülevaatuse ja seisukorra kohta.

c) Laskejuhataja tegevus õpetajana laskerajal.

Laskejuhataja ei ole üksi laskmise juhataja laskerajal, vaid ka laskuri õpetajaks. Sel alal laskejuhataja peab:

— ülesleidma laskurite puuduseid, mis takistavad tabavat laskmist;

— need puudused kõrvaldama ja

— laskuritele kätte õpetama laskevõtete põhimõtted ja kätte harjutama õigete laskevõtete sooritamise.

Laskejuhataja peab ise hästi tundma allpool loetletud tegevusi. Neid laskuritele kätteõpetamisel ei tohi mehi drillida kindla sablooni järele. Laskuritele seletatakse ära tegevuse põhimõte ja need kindlad reeglid, milledest tuleb vankumatult kinni pidada. Muus osas anda meestele vabadus endil ise katsetada, uurida ja tegevust kohandada ülesseatud põhimõtete ja nõuete kohaselt.

Laskejuhataja peab tundma järgmiseid lasketegevusi.

— sihtimine: sihtimisvahendid, tasane kirp, kuidas võtta tasast kirpu, vead kirbu võtmisel, mis on sihtimine ja kuidas seda kätte õppida,

sihtimise täpsuse kontrollimine kolm-nurkade vedamise abil (v. „Laskuri Käsiraamat“ lhk. 24—33);

— laekaela haaramine: õige ja vale haaramine (v. „Laskuri käsiraamat“ lhk. 33—34);

— püssi palgepanemine: õige ja vale palgepanemine (v. „Laskuri käsiraamat“ lhk. 35—36);

— kukepeastmine (v. „Laskuri käsiraamat“ lhk. 36—40);

— laskeasendid: lamades, põlvelt, istudes ja püsti, erandilised asendid (v. „Laskuri käsiraamat“ lhk. 45—59);

— püssi laadimine, tühjendamine ja kaitsevinnastamine (v. „Laskuri käsiraamat“ lhk. 40—43);

— sihiku seadmine (v. „Laskuri käsiraamat“ lhk. 43—45);

— ühendatud lasketegevuste kontrollimine (v. „Laskuri käsiraamat“ lhk. 59—66);

— tabamuste ennustamine (v. „Laskuri käsiraamat“ lhk. 72—74) ja

— püssirihma kasutamine (v. „Laskuri käsiraamat“ lhk. 74—78).

A. B a l d e r.

Kolonel-leitnant,

Kaitseliidu peastaabi

õpe-spordi osakonna päälük

(A. P a r t s),

major, õppeosakonna päälük.

K Ä S U K I R I

I. Rakvere Malevkonnale.

Nr. 1.

3. jaanuaril 1933 aastal, Rakveres.

§ 1.

I-se kompani pääliku ettepanekul vabastan pääliku kohtadelt allpool nimetatud päälikud:

1. Lindmann Jakob — III-da rühma pl. abi kohalt.

2. Reinmann Karl — jao pl. kohalt.

3. Triefeldt, Jaak — jao pl. abi kohalt.

4. Freiberg Artur — jao pl. kohalt.

§ 2.

I-se kompani pääliku ettepanekul määrän pääliku kohtadele allpool nimetatud malevlased:

1. Mlv. Mägi Theodor — jao pääliku abiks.

2. Mlv. Lindberg Karl — jao pääliku abiks.

3. Mlv. Lamberg Roman — jao pääliku abiks.

4. Mlv. Schmiedeberg Aksel — jao pääliku abiks.

5. Mlv. Kranig Artur — jao päälikuks.

6. Mlv. Reisberg Rudolf — jao päälikuks.

§ 3.

Kalevlaste kompani pääliku ettepanekul r. pl. abi Arnold T a h o v a b a s t a n r. pl. abi kohalt ja määrän teda sama kompani spordi päälikuks.

§ 4.

Kalevlaste kompani pääliku ettepanekul jao pl. Artur K r u u s i m ä g i vabastan jao pl. kohuste täitmise ja määrän teda sama kompani II-se rühma pääliku abi kohale.

§ 5.

Kalevlaste kompani pääliku ettepanekul määrän samas komp. II-ses rühmas mlv. Johannes R e m e l g ' a jao päälikuks ja mlv. Johannes M ä n n i k ' u j. pl. abiks.

§ 6.

Mlv. August I n g ' i ja Jaan L e t n e r ' i viin äriüksuste komandost üle Kalevlaste kompanisse.

§ 7.

Mlv. Anatol K n u d e viin õppur kompanist üle Eriüksuste k-do „G“ meeskonna koosseisu.

§ 8.

Mlv. Hans S ö n n o viin Kalevlaste kompanist üle Eriüksuste komando õhukaitse R. klp. patarei meeskonna koosseisu.

§ 9.

Määrän kindlaks valverühma järjekorra, alates 1. jaanuarist kuni 1. aprillini 1933 a. käsukirjas Nr. 14 20. IX. 1929 a. äratähendatud ülesannete ja kohustega järgmiselt:

Jaanuari kuul: — Valverühm I. kompani I-ne rühm, valverühma päälük — sama komp. I-se rühma päälük.

Veebruari kuul: — Valverühm I. kompani II-ne rühm, valverühma päälük — sama komp. II-se rühma päälük.

Märtsi kuul: — Valverühm Eriüksuste komando, valverühma päälük — Eriüksuste k-do päälük.

§ 10.

Kalevlaste kompani pääliku ettepanekul määrän sama komp. velskeriks mlv. August I n g ' i.

R. V a s k a (allkiri),

N.-leitnant,

I. Rakvere Malevkonna päälük.

K Ä S U K I R I

Jõhvi malevkonnale

Nr. 18.

9. jaanuaril 1933 a. Jõhvis.

§ 1.

Kohtla-Järve kaevanduse kompani päälük Karl Mikkelsaar kandis ette, et on kompani varanduse ja varustuse vastuvõtnud ning asunud oma ametikohuste täitmisele 15. detsembrist m. a. arvates.

Õiendus: Lj. 344.

§ 2.

Alljärgnevad Jõhvi alevi patarei päälikud vabastan kohtadelt järgmiselt:

1. II. suurtüki pääliku kohalt Eduard Sibelka ja

2. I. suurtüki pääliku abi kohalt Tiido Tartland — mõlemad 1. jaanuarist s. a. arvates.

Õiendus: Lj. 330.

§ 3.

Määrän Jõhvi alevi patarei alljärgnevad päälikud ja malevlased kohtadele kõik arvates 1. jaanuarist s. a. arvates järgmiselt:

1. Kuulipildujate komando päälikuks — Friedrich Luts.

2. Ratsa-maakuulajate k-do päälikuks — Rudolf Riken.

3. II. suurtüki päälikuks — Valdek Kiiver.

4. II. suurtüki kasti päälikuks — Eduard Sibelka.

5. I. suurtüki pääliku abiks — Maks Pertens.

6. I. suurtüki kasti päälikuks — Tiido Tartland.

7. Patarei veterinaär velskeriks — Arnold Martinson.

Õiendus: Lj. 388, 331.

§ 4.

Määrän Jõhvi õhukaitse klp. patarei malevlased kohtadele järgmiselt:

1. Patarei veltveebliks — Arnold Korodi.

2. 1-se klp. päälikuks — Georg Ivask.

3. 2-se klp. päälikuks — Boris Pribitkin.

4. 3-da klp. päälikuks — Leopold Lokota.

5. 4-da klp. päälikuks — Voldemar Jõgi, kõik 1. jaanuarist s. a. arvates.

Õiendus: Lj. 338.

§ 5.

Vabastan Jõhvi valla kompani relvur-pääliku kohalt Evald Beljajevi ja määrän teda III. rühma pääliku abiks 1. jaanuarist s. a. arvates.

Õiendus: Lj. 336.

§ 6.

Määrän Jõhvi valla kompani relvur-varahoidja päälikuks sama kompani malevlase Bernhard Russmanni 1. jaanuarist s. a. arvates.

Õiendus: Lj. 337.

§ 7.

Vabastan Kohtla valla kompani II. jao pääliku abi kohalt Abel Neimanni 1. jaanuarist s. a., arvates teda samast ajast lihtmalevlaseks.

Õiendus: Lj. 346.

§ 8.

Määrän malevkonna päälikute üld-

koosoleku 28. jaanuaril s. a. kell 1400 malevkonna staabis, kuhu ilmuda kõigil päälikuil jaopäälikuini kassaarvatud.

Päevakorras mitmesugused malevkonna ellu puutuvad küsimused õppe- ja üldtegevuse alal.

§ 9.

Minu ksk. nr. 16 § 7 osaliseks õienduseks lugeda mitte Felix Mikkelsaar, vaid Karl Mikkelsaar.

Malevkonna laskurklubi alal.

§ 10.

Malevkonna laskurklubi põhikirja järele määrän ametkohtadele allpooljärgnevad laskurklubi liikmed järgmiselt:

1. Klubi päälikuks — Ado Välja — Jõhvi valla kompanist.

2. Klubi pääliku tehniliseks abiks — lipnik Georg Sooden — III. õppepiirkonna instruktor.

3. Klubi pääliku majandusliseks abiks — Johannes Pertens — Jõhvi alevi patareist.

4. Täiekaliibrilise v. p. ringi vanemaks — Arthur Gabrel — Jõhvi alevi patareist.

5. Tiekaliibrilise v. p. ringi vanema abiks — Gustav Ruuge — Jõhvi alevi patareist.

6. Väikekaliibrilise püssi ringi vanemaks — Evald Valdmann — Mäetaguse valla komp.

7. Väikekaliibrilise püssi ringi vanema abiks — Voldemar Eemann — K.-Järve kaev. komp.

8. Püstolite ringi vanemaks — Kalju Otto — Voka valla kompanist.

9. Püstolite ringi vanema abiks — Siegfried Harf — Mäetaguse valla kompanist.

10. Püst. kuulipildujate ringi vanemaks — Hans Lill — Jõhvi õhukaitse klp. patareist.

11. Püst. kuulipildujate ringi vanema abiks — Maks Pertens — Jõhvi alevi patareist.

12. Jahipüssi ringi vanemaks — Madis Dils — Jõhvi valla kompanist.

13. Jahipüssi ringi vanema abiks — Tiido Tartland — Jõhvi alevi patareist.

Õiendus: Lj. 351.

§ 11.

Määrän malevkonna laskurklubi korralise peakoosoleku 28. jaanuaril s. a. kell 1400 malevkonna staabis järgmiselt:

Kell 1000 — ringi vanematele ja nende abidele.

Kell 1200 — kõigile laskurklubi liikmetele koos.

Nimetud aegadel kõigil ilmumine sunduslik.

Alguskirjale allakirjutanud:

R. Tomberg,

Major,

Jõhvi Malevkonna Päälik.

Mõnda suusa hoolekandest.

Käesoleval talvel näib suusasport malevas eriti hoogu võtvat. Ettenähtud on rida suusapäevi ja võistlusi, tähesõit ümber Eesti ja mis peasi — paljudes üksustes valmistatakse vastavate kursuste näol palju uusi suuski. Pealegi on tulnud mitmelt poolt järelepärimisi suusa määre kohta, siis ei oleks ehk üleliigne ära tuua mõnda suuskade määrimisest ja hoolekandest.

Uute suuskade valmis saamisel ehk kui vanadel on alumine pind valgeks kulunud, peab neid tingimata vastu pidavuse tõstmiseks läbi-imbutama tõrvaga (männi tõrv parafiiniga segatud) või selleks valmistatud eriseguga, mis järgmiselt valmistatakse: võetakse üks nael lina õli ja kalatakse tulele asetatud katlasse. Kui õli hakab keema, lisatakse sinna juure üks nael parafiini ja sama palju hääd männi tõrva. Saadud segu hästi läbi segada ja sinna juure segada 2 naela harilikku terpentini ja $\frac{1}{8}$ naela vormaliini. Segu aetakse kergelt ja ettevaatlikult keema (et mitte ei plahvataks) ning kuumalt määratakse suusale. Nii kaetakse kaks, kolm või rohkem korda suusa alumine pind selle seguga, kuni suusa tald on täiesti läbi imbutatud. Kui puudub võimalus sarnase segu valmistamiseks, võib tarvitada männi, halvemal juhul ka kivi või turva tõrva. Ka need tõrvad saavad kuumaks aetud, samuti saab määritava suusa alumine pind soendatud ning kuuma tõrvaga läbi imbutatud. Suusa ülemine pind värvitakse ja poleeritakse ja suusad on valmis tarvitamiseks.

Peale põhi määre või tõrva saab suusa tald veel kaetud libeduse määrega. Selle määre koosseis on olnud ilmastikust ja välisest temperatuurist. Libeduse määreid valmistatakse järgmiste retseptide järele: 1) külma üle 20° — puhas männi tõrv, 2) külma 7—20° — sulatada kokku $\frac{3}{5}$ vaha, $\frac{1}{5}$ steariini, $\frac{1}{5}$ valaskala rasva, pisut tõrva, 3) külma 0—7° — sulatada kokku $\frac{3}{5}$ parafiini ja $\frac{2}{5}$ pruuni vaha. Määre saab kas külmal või soojalt peale õõrutud, siis ühetasaselt üle soendatud, nii, et ta sulama hakkab, siis lasta ära hanguda, lükata käega või riide tükiga ker-

gelt üle ja on sõiduks valmis. Peale määrimist on soovitatav suuski enne sõitu umbes 15 min. viia välise temperatuuri kätte.

Et suuskade alumine pind ei saaks ära kriimustatud, tuleb hoiduda sõitmisest liivasel ja kivisel pinnal. Maanteedest ülesõites on soovitatav suusad alt ära võtta ja siis üle tee minna. Samuti rikub suusa talda sõitmine jääd mööda. Peale sõitu tuleb suusad suurest lumest puhastada ja siis viia sooja ruumi umbes üheks tunniks, et rõskus ja külm suuskadest välja imbuks. Selle juures tuleb suusa terav nina asetada alla, kuna suusa tagumine ots toetub seina vastu. Suusalt vesi ja rõskus maha õeruda, suusad lõksude vahele asetada ja hoida kuivas, külmas ja poolpimedas ruumis. On suusad alt sõidu tagajärjel muutunud karvaseks, õeruda klaasi tükiga siledaks, siluda

üle peene liiva paberiga ja tõrvata. Paenduse väljakooldumist võib parandada aurutamise ja lõksude vahele paigutamise. Suvel tuleb suuski hoida jahedas kuni 10° R poolpimedas ruumis lõksude vahel, asetades neid seisma kas horisontaalselt või vertikaalselt.

II õppepiirkonna laskurklubi.

Avaldan laskurklubi tegevuse kaava talve perioodi peale.

1) Laskeharjutused gruppides laskejuhatajate korraldusel vähemalt kord kuus.

2) Veebruaris gruppides omavahe-line võistlus.

3) 19. märtsil gruppide vahelised võistlused kohtadel. Kõik grupid üle õppepiirkonna.

4) 30. aprillil klubi võistlus kõigil aladel (vintpüss, väike kal. püss, püstol, püstol kuulip.) Rakvere Palermo

laskerajal.

5) 7. mail klubi võistlus Rakvere laskurklubiga.

Märkus: Kõik võistlused peetakse laskurklasside viisi kl. võistlus määruste kohaselt.

Seni on klubi koosseis järgmine:

1) Kalvi grupp 8 kl. — grupi plk. Kuldner Harry.

2) Haljala grupp 6 kl. — grupi plk. Saar Ferdinand.

3) Sõmeru grupp 9 kl. — grupi plk. Lindeberg Artur.

4) Kunda grupp 14 kl. — grupi plk. Juurmann Aleksander.

5) Vihula grupp 14 kl. — grupi plk. Habicht Harald.

Klubi organiseerimine jätkub eeldusega, et igas õppepiirkonna üksuses oleks vähemalt üks grupp.

A. Veelman,
Klubi päalik.

1932. a. ärapeetud karikavõistluste tulemused.

Paremuse järjek. keskm. silmade arvu järel.	Üksuse nimetus	Tegevliikmete arv üksuses	Võistlustest osavõtjate arv	Osavõtjate %	Keskmine silmade arv	Keskmine silmade arv jagatuna võistlustest osavõtjate peale	Võistlustel saavutatud üksuste parimad üksiktagajärjed
1.	Saksi kompani	35	35	100	46,943	46,943	Lessuk Karl — 62 Hiie August — 61 Malva Artur — 61 Juurmann Al-der — 64 Strom Jaan — 62 Tõlpus Joh. — 62 Vingar Artur — 62 Valdmann Konst. — 58 Tupp Eduard — 55 Peiner Julius — 65 Männik Johannes — 65 Freudenthal Aug. — 63 Posti Julius — 73 Posti August — 67 Mühlbach Vold. — 65 Kakason Eduard — 60 Vartsen Robert — 54 Kakason Jaan — 50 Piilof Teodor — 67
2.	Kunda „	51	51	100	42,961	42,961	Harf Siegfried — 65 Alaküla Richard — 63 Uusenbergh Teod. — 67 Kruusimägi Artur — 64 Henno Johannes — 59 Pertens Johannes — 71 Gabriel Artur — 65 Koger Arnold — 65 Siimsen August — 70 Treiman Rudolf — 67 Kukkur Al-der — 67 Tiimus Al-der — 60 Veelman Al-der — 54 Teksal Johannes — 51
3.	Vohnja „	37	35	94,5	38,597	40,700	
4.	Rakvere v. „	81	74	91,3	34,407	37,662	
5.	Küti „	59	57	96,6	34,084	35,280	
6.	Peresaare üksikr.	17	17	100	33,352	33,352	
7.	Mäetaguse komp.	53	52	98	33,283	33,923	
8.	Kalevi „	72	72	100	31,388	31,388	
9.	Jõhvi alevi patar.	54	48,	88,8	31,203	35,104	
10.	Rägavere kompani	89	85	95,5	30,325	31,752	
11.	Staabi k-do	25	23	92	30,280	32,913	

12.	Iisaku kompani	86	83	96,5	30,139	31,216	Voormansik Bruno	—	63
							Olei Meinhard	—	62
							Davidoff Albert	—	59
							Viitvelt Adolf	—	66
13.	Pada „	89	74	83,1	27,764	33,364	Pitkma Leonhard	—	64
							Leht Ernst	—	62
							Vall Voldemar	—	64
14.	Porkuni „	91	91	100	27,714	27,714	Rebane Jakob	—	63
							Aalman Karl	—	62
							Vaher Jaan	—	58
15.	Jõhvi v. „	82	74	90,2	27,317	30,270	Oren Elmar	—	57
							Vildenau Evald	—	54
							Orman Edgar	—	58
16.	K.-Malla „	54	54	100	27,277	27,277	Reinstein Arnold	—	51
							Kasemets August	—	47
							Rink Johannes	—	58
17.	Küti üksik ratsar.	19	15	78,9	26,473	33,533	Inno Roman	—	57
							Kullik Hugo	—	56
							Kuuler Johannes	—	55
18.	Kalvi kompani	48	45	93,7	26,062	27,800	Tiimus Rudolf	—	54
							Pärn Richard	—	51
							Sammelselg Ulrich	—	63
19.	I kompani	78	77	98,7	25,537	25,870	Kuur Sergei	—	62
							Valdberg Evald	—	61
							Lugenberg Erich	—	61
20.	Tudulinna kompani	50	46	92	24,480	26,608	Mölder Al-der	—	53
							Pikhof Rahuleid	—	52
							Lillo Johannes	—	49
21.	Haljala ratsar.	9	8	88,8	22,777	25,625	Veisbach Gustav	—	46
							Leppik Gustav	—	32
							Sooden Albert	—	62
22.	Maidla komp.	74	65	87,8	22,325	25,446	Pungas Al-der	—	57
							Kraus Rudolf	—	52
							Nömberg Jakob	—	51
23.	Tudu üksik rühm	51	48	94,1	20,882	22,166	Jalaste Voldemar	—	51
							Miitsu Kristof	—	46
							Kerja Jaak	—	48
24.	Voka v. kompani	64	60	93,7	20,185	21,599	Mätvei Eduard	—	46
							Rutov Leo	—	45
							Leiten Oskar	—	68
25.	Vao kompani	81	66	81,4	20,185	24,787	Kaaber Feliks	—	62
							Kaber Roland	—	58
							Vink Alfred	—	59
26.	Sõmeru „	81	62	76,5	19,777	25,838	Uttendorf Martin	—	55
							Lang Henrich	—	47
							Innus Otto	—	59
27.	Kohtla „	57	53	92,9	18,631	20,226	Strandmann Aug.	—	55
							Neimann Abel	—	54
							Pruul Oskar	—	63
28.	Vihula „	85	65	76,5	17,897	23,379	Kattelberg Harald	—	61
							Habicht Harald	—	56
							Mälgi Eduard	—	71
29.	Salla „	72	62	86,1	17,666	28,387	Binrbaum Al-der	—	50
							Lepikson Elmar	—	50
							Voolmann Arnold	—	62
30.	Simuna „	46	34	73,9	17,543	23,794	Eingling Helmuth	—	52
							Voolmann Karl	—	50
							Treial Hans	—	55
31.	Undla „	95	75	79,0	17,357	22,000	Sutter August	—	55
							Nante Jakob	—	53
							Lassur Karl	—	62
32.	Aaspere „	85	49	57,6	16,635	28,265	Mathiesen Joh.	—	61
							Allese August	—	51
							Kaasik August	—	50
33.	Paasvere „	82	68	82,9	16,549	19,970	Alavere August	—	44
							Düüna Er.	—	43

Üldine kaitsekava kaitseleitlaste kõrgendamiseks noorem-allohviterideks.

Järg.

Päevakord — üldalused (§§ 587—588). Hommikune äratus (§§ 589 ja 590). Hommikune ülevaatus ja aja kasutamine kuni õppuste alguseni (§§ 592 ja 593). Söögiajad (§§ 594—598). Õppe- ja tööaeg (§§ 599—603). Vaba aeg (§§ 604 ja 605). Külaliste vastuvõtmine (§ 606). Öhtune loendus ja eha (§ 608). Magamaheitmise ja ülemineku öövalgustusele (§ 609). Erakorralise väljakutse üksus ja alarm (§ 612). Kasarmu ruumid ja sisseseade (§§ 615—618 ja lisad 28 ja 30). Kord ja puhtus kasarmu ruumides (§§ 619—626). Põrandate pesemine (§ 621). Isiklik number (§ 622). Arstlik ülevaatus (§§ 695—698 ja lisa 31). Igapäevane haigete läbivaatamine ja arstiabi (§§ 699—703). Kaitseväelaste läbivaatamine erijuhitudel (§§ 704—706). Haigemajja saatmine ja tagasitulek (§§ 708—710). Haiged rügemendi ambulantsis (§ 717). Võitlus suguhaiguste vastu (§ 714). Saunas käimine (§§ 716 ja 717). Suplemine (§ 718). Pesu pesemine (§ 719). Distsiplinaarselt arreteeritute aresti alla paigutamise ja vabastamise kord (§§ 728—732). Liikumise kord tänaval (§§ 733—736). Väljalubamine kasarmu piirkonnast (§§ 737—748 ja lisa 32). Puhkus (§§ 752—757 ja lisa 33). Pühad (§§ 759—760). Omavoliline lahkumine (§§ 761—763).

Kaitseliidu ülesanded ja õigused (K. L. kodukord). Kaitseliidu koosseis (K. L. kodukord). Sisekord kaitseliidus (K. L. kodukord). Jaopääliku, rühmapääliku ja nende abide kohused kaitseliidus (K. L. kodukord).

3. Vahiteenistus.

(Garnisoni määrustik 10. X. 28).

Garnison (§§ 1—6). Garnisoni ülem ja komandant (üldjoontes) (§§ 7—37). Vahiteenistuse eesmärk, mõiste ja toimkonnad (§§ 38—53). Valveesemete liigid (54—55). Vahiteenistuse vorm, rakmed, relvastus ja laskemoon (§§ 70—75). Tunnus sõna (§§ 76—79). Garnisoni vahtkondade alluvus ja revideerimise kord (§§ 80—88). Väeosade sisemine vahiteenistus (§§ 89, 90 ja 92 viimane lõik). Toimkonna vaatus (§§ 94—109 ja lisa 7). Vahtkondade ja esimese vahetuse tunnimeeste vahetus (§§ 110—120). Tunnimeeste paigutus ja asukohad (§§ 121—125). Tunnimeeste vahetus (§§ 126—130 ja lisa 9). Sisekord vahtkonnas (§§

131—138). Sisselaskmine vahtkonnaruumi (§§ 139—140). Vahtkonna rivistamine vahtkonna ruumis ja teotsemine relvadega (§§ 141—143). Vahtkonnast välja saadetud piilurid (§§ 144 ja 145). Vahtkonnaruumid ja nende sisseseade (§§ 146—151). Vahtkonnaülema (§§ 165—206 ja lisad 5, 11, 13, 14, 15). Vahtkonnaülema abi ja asetäitja (§§ 207—214). Tunnimehe üldkohused (§§ 215—228). Tunnimehe erikohused (§§ 229—234 ja 259). Valvkond ja valvurid (§§ 235—241). Saatetunnimees areteeritute kinnipidamiskohas (§§ 242—244). Vahtkonna käskjalg (§§ 245—248). Erakordsed vahtkonnad tulekahjul ja kodanliste vanglaste juures (§§ 249—264). Relvade tarvitamine vahiteenistuses ja kõrvaliste isikute kinnipidamine (§§ 265—272). Tervitamine, auavaldused ja ettekannetega esinemine (§§ 273—277). Kaitseväe politseiteenistus (üldjoontes) (§§ 296—322 ja lisa 18). Üksikute kaitseväelaste tulek ja minek garnisonist (§§ 327—329). Väljaspool garnisoni piirkonna haigestunud kaitseväelased (§§ 330—331). Kaitseväe vormi ja relvade kandmine (§§ 332—336). Kaitseväe ja kodanlike võimude vastastikune vahekord (§§ 337—344). Garnisoni väeosade tegevus tulekahjude ja teiste üldiste õnnetuste ning alarmide puhul (§§ 345—349). Areteeritute vastuvõtmine, kinnipidamine ja vabastamine garnisoni arestimajast ja kaitseväe ravitsuseasutistest (§§ 384—417). Saateteenistus — üldised alused (§§ 418—425). Areteeritute saatmine saatetunnimeeste ja saatevalvuritega (§§ 426—452 ja 454—457). Noortelt truudusetootuse võtmine (§§ 592—598). Jao ja rühma alarmikavad ja jao- ning rühmapääliku tegevus alarmi teostamisel.

4. Tervishoid.

Sõduri jalgade eest hoolitsemise tarvidusest ja selle teostamine. Tähtsamad naha- ja suguhaigused ja nende külgehakkavus. Köhuhaigused ja nende külgehakkavus. Higise keha kiire jahtumine kui põhjus mitmesuguste haiguste tekkimisel. Suplemine ja saun. Abinõud jalgade, käte, näo ja kõrvade külmumise vastu. Päikese- ja kuumusepiste.

Esimene abiandmine lahinguväljal ja õnnetutel juhtumitel. Omaabi praktilised võtted: põrutuste, venituste, nikastuste, luumurrete puhul; haava hoidmine infitseerimise vastu, verejooksu ja selle sulgemine, haavate kanderaami valmistamine käe-

pärast olevast materjalist ja haavate kandmine; abinõud inimeste päästmiseks ja elluäratamiseks, kunstlik hingamine, abi minestanuile, uppunuile, ülespoonuile, elektri-voolust tabatuile, määrtsejaile ja ni-nast verejooksu korral.

Toitmisest: värske ja rikkiläinud liha, haige loomaliha tunnused; liha alalhoidmine; värske ja rikkiläinud kala tunnused. Paelussid ja trihiinid; jahu, tangud ja teiste kuivade toiduainete headuse tunnused.

B. ERIOSA.

Laskeasjandus.

a) Relvade materjalosa.

Vintpüss (vp).

(Kaitseliidus tarvitusel olevad süsteemid).

Vp. üldine kirjeldus. Peaosad, nende ülesanne ja ühistootamine relva laadimisel ja laskmisel. Võimalikud korratud relva osade ühistöös, mis võivad olla lasketakistuste põhjuseks. Lasketakistuste kõrvaldamine. Koostvõtmine ja kokkupanemine puhastamiseks, Puhastamine; ülevaatus pärast puhastamist; tähtsamate rikkete leidmine, mis võivad mõjuda relva tavavusele; korraliku töötamise kontrollimine. Vp. padrunid; padruni tähtsamad osad. Padrunite tähtsamad seltsid ja nende tunnusmärgid. Vp. hooldamine. Vp. padrunite hooldamine. Jao- ja rühmapealiku abi ülesanded käsirelvade hooldamise alal kaitseliidus; relvade puhastamise ja hooldamise korraldamine nende jooksutäpsuse ning töötamise kindluse alalhoidmiseks; laskemoona ning puhastamisematerjalide hoidmine ja nende normid. Käsirelvade ja laskemoona alal peetavad raamatud kaitseliidus.

b) Kergekuulipilduja (k. k.)

„Madsen“

(Jalgväe relvade materjalosa. kk. „Madsen 1924“).

Kk. üldine kirjeldus (§§ 1 ja 2). Üksikud osad ja nende tähendus (§§ 3—30). Mehanismi osade töötamine laadimisel ja laskmisel (§§ 40—54). Lasketakistuste äratundmine ja nende kõrvaldamine (§§ 55—58 ja lasketakistuste tabel nr. 1). Koostöötamine ja kokkupanemine puhastamiseks (§§ 31—39). Hooldamine (§§ 58—61).

Järgneb.

Vastutav toimetaja: O. Luiga.
Väljaandja: Viru Maleva staap.